

АНОТАЦІЯ

Тарасюк С. М. Кримінальний процесуальний механізм забезпечення конституційних прав особи при проведенні в її житлі чи іншому володінні слідчих (розшукових) дій. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – «Право». – Академія адвокатури України, Київ, 2020, Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, 2021.

У дисертації на основі аналізу кримінального процесуального законодавства України та практики його застосування, наукових праць вітчизняних та зарубіжних учених, узагальнення емпіричних даних, здійснено комплексне дослідження кримінального процесуального механізму забезпечення конституційних прав особи при проведенні у її житлі чи іншому володінні слідчих (розшукових) дій. Доведено, що конституційні права особи в кримінальному провадженні слід розуміти як сукупність закріплених й регламентованих кримінальним процесуальним законодавством України прав і свобод, якими наділяються учасники кримінального провадження для захисту своїх законних інтересів з урахуванням обмежень, установлених законом.

Проаналізовано основні нормативно-правові документи, що закріплюють та гарантують дотримання конституційних прав особи при проведенні слідчих (розшукових) дій у житлі, визначено поняття конституційних прав особи в кримінальному провадженні. Залежно від характеру суспільних відносин, які вони відображають, конституційні права класифіковано на такі групи, як: громадянські (особисті), політичні, економічні, соціальні, культурні, екологічні. Зроблено висновок, що у кримінальному провадженні центральне місце в системі прав людини посідають громадянські (особисті) права, які є першоосновою правового статусу людини і громадянина. Серед цієї категорії прав під час проведення слідчих (розшукових) дій у житлі особи найбільш уразливими, тобто такими, що потребують першочергового забезпечення, охорони та захисту, є права на житло та його недоторканність, невтручання в

особисте і сімейне життя, недоторканність права власності. Особливостями зазначених конституційних прав є їх чітка правова регламентація, самостійна реалізація кожним учасником слідчої дії, наявність спеціального державного механізму забезпечення. Зміст відповідних конституційних прав та їх закріплення в КПК України залежать від вимог розкриття кримінальних правопорушень і необхідності надання гарантій учасникам кримінального провадження щодо реалізації їх прав.

Досліджено питання допустимості обмеження конституційних прав особи при проведенні відповідних слідчих дій у житлі особи, яке має здійснюватися на підставі закону, юридичних процедур, з дотриманням загальної умови невід'ємності системи основних прав і свобод. На підставі аналізу рішень Європейського суду з прав людини визначено критерії допустимості обмеження конституційних прав при проведенні слідчих (розшукових) дій у житлі чи іншому володінні особи.

Розкрито сутність конституційного права на недоторканність житла чи іншого володіння особи. Виокремлено такі форми проникнення до житла чи іншого володіння особи, як законне та незаконне, дано визначення незаконному проникненню до житла. Акцентується увага на різній процесуальній регламентації огляду, обшуку та інших слідчих дій, які може бути проведено у житлі чи іншому володінні особи. Досліджено юридичні аспекти категорії «житло», «публічно недоступне місце», наголошується на фактичній ідентичності цих понять, що є недоцільним у нормі закону та підлягає відповідному корегуванню.

Проаналізовано сутність конституційних прав особи на невтручання в приватне життя та недоторканність права власності, а також особливості їх реалізації та обмеження під час проведення слідчих (розшукових) дій у житлі особи. Сформульоване власне поняття обмеження права власності. З урахуванням того, що майже кожна слідча (розшукова) дія може супроводжуватися державним примусом та обмежувати конституційні права певного учасника кримінального провадження, слідчий та прокурор мають

приділяти особливу увагу процесуальній регламентації таких дій, наявності підстав для їх проведення, самому порядку проведення, колу осіб, яких слід залучити, безпосередньо потрібні в певній слідчій (розшуковій) дії для розкриття кримінального правопорушення і викриття винних.

Доведено, що порушення конвенційних зобов'язань при проведенні окремої слідчої (розшукової) дії безпосередньо спотворює весь процес доказування, формування доказової бази в кримінальному провадженні, а в подальшому – дослідження доказів під час судового розгляду та їх оцінку судом. Отримання доказів з порушенням прав людини позбавляє їх критерію допустимості і призводить до неможливості використання для доведення чи спростування обставин, що мають значення в кримінальному провадженні.

Здійснено аналіз процесуальної регламентації проведення слідчих (розшукових) дій у житлі чи іншому володінні особи, їх підстав, впливу на формування доказової бази та вирішення завдань кримінального провадження. Акцентується увага на недопустимості як ускладнення процедури проведення слідчих (розшукових) дій, так й послаблення гарантій прав і законних інтересів учасників слідчої дії.

Узагальнено та систематизовано вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій у житлі особи. До загальних вимог проведення С(Р)Д у житлі віднесено: унесення відомостей про вчинене кримінальне правопорушення в Єдиний реєстр досудових розслідувань; наявність підстав для прийняття цього рішення (достатність відомостей, що вказують на можливість досягнення її мети); дотримання встановленого законом порядку прийняття рішення про проведення певної С(Р)Д, а також під час її проведення; належність суб'єкта проведення (слідчий чи прокурор); роз'яснення й забезпечення прав та обов'язків особам, які беруть у ній участь та процесуального порядку проведення С(Р)Д; заборону проведення С(Р)Д у нічний час, за винятком невідкладних випадків; забезпечення присутності під час проведення С(Р)Д осіб, чії права та законні інтереси можуть бути

обмежені або порушені; забезпечення державним примусом; належну процесуальну фіксацію ходу та результатів С(Р)Д.

До спеціальних вимог щодо проведення С(Р)Д у житлі особи віднесено такі: специфічність мети проведення; особливість реквізитів клопотання слідчого чи прокурора на проведення С(Р)Д, а також ухвали слідчого судді про дозвіл на її проведення; порядок проникнення до житла чи іншого володіння особи (ухвала слідчого судді, добровільна згода, невідкладні випадки); строк розгляду слідчим суддею клопотання про проведення С(Р)Д та закриті при цьому судові засідання; обов'язковість участі слідчого чи прокурора при розгляді слідчим суддею відповідного клопотання; часове обмеження строку дії ухвали слідчого судді на проведення С(Р)Д; кількісне обмеження права проникнення до житла чи іншого володіння особи; особливості участі інших осіб під час проведення С(Р)Д; особливості визнання недопустимими доказів, що були отримані під час виконання ухвали про дозвіл на проникнення до житла чи іншого володіння особи (у зв'язку з недопущенням адвоката; не проведення повної технічної фіксації судового засідання при прийнятті рішення про проведення С(Р)Д; у разі відмови прокурора погодити клопотання слідчого або відмови слідчого судді в задоволенні клопотання про проведення С(Р)Д).

Виокремлено та досліджено етапи щодо прийняття рішення та проведення обшуку в житлі чи іншому володінні особи, які включають в себе: прийняття слідчим процесуального рішення про провадження обшуку та складання відповідного клопотання й забезпечення його достатньою обґрунтованістю матеріалами досудового розслідування; отримання погодження прокурора на звернення до слідчого судді з клопотанням про проведення обшуку; процесуальне закріплення отриманого дозволу слідчим суддею; проведення обшуку відповідно до приписів КПК України; оформлення результатів проведеного обшуку у вигляді протоколу. Проаналізовано проблемні питання щодо надання добровільної згоди на проникнення до житла чи іншого

володіння особи, спрощеної процедури проведення слідчих (розшукових) дій у разі згоди одного із співвласників житла на її проведення.

Звертається увага на істотність обмеження конституційних прав особи під час проведення такої негласної слідчої дії як обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння та її невідповідність нормативному змісту чинного кримінального процесуального законодавства.

Досліджено питання сутності та змісту діяльності учасників кримінального провадження, які провадять під час досудового розслідування слідчі (розшукові) дії у житлі чи іншому володінні особи або залучаються до їх проведення, здійснено їх класифікацію. Наголошено на підвищенні ролі й значення слідчого, прокурора щодо забезпечення повноцінної реалізації конституційних прав особи при проведенні в її житлі чи іншому володінні обшуку, огляду, слідчого експерименту та інших слідчих (розшукових) дій, а також удосконалення процесуальних гарантій.

Доведено, що проведення слідчої (розшукової) дії у житлі особи є складним та трудомістким процесом, ефективність якого безпосередньо залежить від правильного визначення складу його учасників й розподілу їх обов'язків. У зв'язку з цим слідчий, прокурор для участі в проведенні відповідної слідчої (розшукової) дії має право запросити спеціалістів. Спеціаліста, який володіє спеціальними знаннями, залучають до участі в слідчій (розшуковій) дії у житлі особи, у порядку, установленому кримінальним процесуальним законодавством, за необхідності відчинити житло, інше приміщення у випадку відмови власника чи за його відсутності, у разі виявлення предметів, схожих на вибухові пристрої, або речовини, схожої на вибухівку, для сприяння у виявленні, закріпленні та вилученні речей і документів, забезпечення безпосередньої технічної допомоги (складення схем, планів, креслень, фотографування тощо), роз'яснення властивостей й особливостей виявлених предметів, проведення попереднього дослідження виявлених об'єктів, надання слідчому консультації з питань правильного поводження з виявленими предметами, допомоги під час

пошуку схованок, правильного опису в протоколі вилучених предметів тощо.

Залучення спеціалістів-криміналістів, токсикологів, фармацевтів та ін. значно скорочує час проведення слідчої (розшукової) дії, підвищує її результативність та ефективність.

Виокремлено процесуальну та непроцесуальну форми взаємодії слідчих та співробітників оперативного підрозділу під час проведення С(Р)Д у житлі. Узагальнено права та обов'язки учасників слідчої (розшукової) під час проведення відповідних процесуальних дій. Розкрито проблемні аспекти взаємодії слідчого та співробітників оперативного підрозділу при проведенні обшуку в житлі особи. Узагальнено права та обов'язки підозрюваного, потерпілого, які має йому роз'яснити слідчий чи прокурор при проведенні в його житлі або іншому володінні слідчих (розшукових) дій.

На підставі аналізу кримінального процесуального законодавства України досліджено такі важливі та невід'ємні умови проведення слідчих (розшукових) дій у житлі чи іншому володінні особи, як законність, обґрунтованість, доцільність, ефективність та виокремлено їх складові. Проаналізовано співвідношення законності та доцільності в кримінальному провадженні. Виокремлено причини зловживань працівників органів розслідування при проведенні слідчих (розшукових) дій у житлі чи іншому володінні особи, їх суб'єктивні та об'єктивні фактори.

Розмежовано процесуальні порушення при проведенні відповідних слідчих дій за такими критеріями, як: порушення закону слідчим при складанні клопотання про проведення слідчої (розшукової) дії у житлі; порушення, які допускаються слідчим суддею при розгляді та вирішенні клопотань про проведення слідчих (розшукових) дій у житлі; порушення процесуального порядку провадження слідчих (розшукових) дій у житлі; порушення процедури оформлення перебігу та результатів слідчої (розшукової) дії у житлі.

Досліджено функціональне призначення механізму забезпечення конституційних прав людини при проведенні слідчих (розшукових) дій у

житлі чи іншому володінні особи та виокремлено його структуру. На підставі аналізу наукових джерел надано визначення поняття забезпечення конституційних прав особи при проведенні слідчих (розшукових) дій у житлі чи іншому володінні особи. Зроблено висновок, що механізм забезпечення конституційних прав має статичну та динамічну структури. Статична розкриває внутрішню будову зазначеного механізму, окремі його елементи в єдності, а динамічна розкриває взаємообумовлене функціонування всіх структурних елементів, кожен з яких має своє функціональне призначення, з метою створення оптимальних правових умов для найбільш повного користування людиною соціальними благами.

З урахуванням аналізу кримінального процесуального законодавства України проаналізовано елементи статичної структури механізму забезпечення конституційних прав особи при проведенні слідчих (розшукових) дій у житлі, такі як: нормативна основа; суб'єкти владних повноважень, які забезпечують реалізацію чинних процесуальних норм щодо охорони та захисту прав осіб, у яких провадяться чи які залучаються до проведення відповідних дій; об'єкти (суб'єктивні права, а також охоронювані законом інтереси осіб, у яких провадяться чи які залучаються до проведення слідчих (розшукових) дій у житлі); процедура реалізації, охорони та захисту конституційних прав особи при проведенні слідчих (розшукових) дій у житлі.

Доведено, що система процесуальних гарантій прав та законних інтересів учасників слідчої (розшукової) дії сприяє слідчому, прокурору, слідчому судді та адвокату-захиснику у визначенні найбільших цінностей, благ та інтересів особи, які мають перебувати під охороною держави і закону, а також напрямку, у якому зазначені органи і особи зобов'язані здійснювати покладені на них функції відносно певних учасників слідчої дії. Зроблено висновок, що процесуальні гарантії під час проведення слідчих (розшукових) дій у житлі доцільно поділити на ті, що реалізуються в діяльності владних суб'єктів, та гарантії, що реалізуються в діяльності інших учасників С(Р)Д.

Визначено види відповідальності за порушення вимог закону і заподіяння шкоди під час проведення слідчої (розшукової) дії у житлі особи. Зазначено, що порушення норм кримінального процесуального права або невиконання процесуальних обов'язків учасником слідчої (розшукової) дії переважно утворюють кримінальне процесуальне правопорушення.

Досліджено особливості наглядової діяльності прокурора у ході проведення слідчих (розшукових) дій у житлі, виокремлено його повноваження, основні критерії оцінки ефективності прокурорського нагляду за додержанням законів у діяльності органів розслідування під час проведення слідчих дій. Проаналізовано алгоритм дій прокурора як під час здійснення нагляду за законністю і доцільністю запланованих слідчим слідчих (розшукових) дій у житлі, так й під час нагляду за їх проведенням, у тому числі проведених у невідкладних випадках без ухвали слідчого судді або за відсутності добровільної згоди особи на проникнення у житло.

Акцентовано увагу на особливому значенні контролю за легітимністю втручання в процес реалізації окремих конституційних прав під час проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій у житлі та контролю за забезпеченням їх захисту, який виконує слідчий суддя. Визначено алгоритм дій слідчого судді щодо перевірки підстав для проникнення до житла чи іншого володіння особи, проведення негласних слідчих (розшукових) дій у житлі. Узагальнено причини відмов слідчим суддею у задоволенні клопотань слідчого щодо проведення слідчих (розшукових) дій у житлі.

Проаналізовано процесуальний статус захисника-адвоката при проведенні слідчих (розшукових) дій у житлі. Зроблено висновок, що питання його допуску до участі в слідчих діях у житлі вирішується залежно від виду слідчої дії та процесуального статусу особи, у житлі якої провадиться певна слідча дія. Зважаючи на процесуальні стратегії, визначення завдань та способів їх досягнення на окремих етапах проведення слідчої (розшукової) дії у житлі виокремлено можливості (повноваження)

захисника-адвоката на початковому етапі такої дії, етапі проведення та на заключному етапі. Проаналізовано форми протестного реагування захисника-адвоката на рішення, дії, бездіяльність сторони обвинувачення під час проведення слідчих (розшукових) дій у житлі. Визначено, що найпоширенішою формою заявлення захисником протесту при проведенні слідчої (розшукової) дії у житлі є клопотання, наприклад, про визнання доказів недопустимими, що зібрані в результаті обшуку на підставі ухвали слідчого судді, яка суперечить вимогам закону; про визнання результатів слідчої (розшукової) дії недопустимими доказами в разі неповідомлення слідчим, прокурором про проведення слідчої (розшукової) дії за участю підозрюваного, якщо захисником було подане відповідне клопотання, чим було порушено права особи на захист тощо.

Доведено, що процесуальна діяльність захисника-адвоката при проведенні слідчої (розшукової) дії у житлі сприяє забезпеченню додержання вимог кримінального процесуального законодавства щодо порядку проведення та підвищення ефективності результатів як самих слідчих (розшукових) дій, так й досудового розслідування загалом. Його активність, кваліфікація, практичний досвід здатні позитивно впливати на загальну тактику й методику проведення окремих слідчих (розшукових) дій, а також забезпечення виконання завдань кримінального провадження в частині повного та неупередженого досудового розслідування.

Сформульовано низку теоретичних положень, висновків і практичних рекомендацій, спрямованих на удосконалення норм національного законодавства щодо кримінального процесуального механізму забезпечення конституційних прав особи при проведенні у її житлі чи іншому володінні слідчих (розшукових) дій.

Ключові слова: кримінальне провадження, досудове розслідування, конституційні права, слідчі (розшукові) дії, житло, інше володіння особи, слідчий, прокурор.

SUMMARY

Tarasiuk S. M. Criminal procedural mechanism for ensuring a person's constitutional rights when conducting investigative (search) actions in his / her ownership or other possession. – Qualified scientific work on the rights of the manuscript. The dissertation on competition of a scientific degree of the doctor of philosophy on a specialty 081 – “the Law”. – Academy of Advocacy of Ukraine, Kyiv, 2020, National University “Odessa Law Academy”, Odessa, 2021.

In the dissertation on the basis of the analysis of criminal procedural legislation of Ukraine and practice of its application, scientific works of domestic and foreign scientists, generalization of empirical data, the complex investigation of the criminal procedural mechanism of ensuring the constitutional rights of a person in the conduct of investigative (search) actions was carried out in his home. It is proved that the constitutional rights of a person in criminal proceedings should be understood as a set of rights and freedoms enshrined and regulated by the criminal procedure legislation of Ukraine, which are given to participants in criminal proceedings to protect their legitimate interests subject to restrictions established by law.

The basic normative-legal documents, which enshrine and guarantee the observance of the constitutional rights of a person in conducting investigative (search) actions in the dwelling, the concept of the constitutional rights of a person in criminal proceedings are analyzed. Depending on the nature of the social relations they display, constitutional rights are classified into such groups as: civil (personal), political, economic, social, cultural, environmental. It has been concluded that in criminal proceedings, civil (personal) rights, which are the basis of the legal status of a person and a citizen, occupy a central place in the human rights system. Among this category of rights during investigative (search) actions in the dwelling of a person, the most vulnerable, that is, those requiring priority security, protection and protection, are the rights to housing and its inviolability, non-interference with personal and family life, inviolability of property rights. Peculiarities of the mentioned constitutional rights are their clear legal regulation,

independent realization by each participant of investigative action, existence of the special state mechanism of maintenance. The content of the relevant constitutional rights and their enshrinement in the CPC of Ukraine depend on the requirements for the disclosure of criminal offenses and the need to provide guarantees to participants in criminal proceedings for the exercise of their rights.

The question of the admissibility of limitation of a person's constitutional rights in conducting relevant investigative actions in a person's dwelling, which should be carried out on the basis of law, legal procedures, with observance of the general condition of non-negligence of the system of fundamental rights and freedoms. On the basis of the analysis of the decisions of the European Court of Human Rights, the criteria for admissibility of limitation of constitutional rights in conducting investigative (search) actions in the dwelling or other possession of a person are determined.

The essence of the constitutional right to the inviolability of ownership or other possession of a person is disclosed. Separate forms of entry into the dwelling or other possession of a person, such as legal and illegal, are identified, and illegal entry into the dwelling is defined. Emphasis is placed on the different procedural rules for inspection, search and other investigative activities that may be conducted in the home or in another person's possession. The legal aspects of the category "ownership", "publicly inaccessible place" are investigated, the factual identity of these concepts is emphasized, which is inappropriate in the law and subject to corresponding adjustment.

The essence of a person's constitutional rights to non-interference with privacy and the inviolability of property rights are analyzed, as well as the peculiarities of their realization and restrictions during the conduct of investigative (search) actions in a person's home. Own concept of ownership restriction is formulated. Given that almost every investigative (search) action may be accompanied by state coercion and restrict the constitutional rights of a particular participant in criminal proceedings, the investigator and prosecutor must pay special attention to the procedural regulation of such actions, the grounds for their

conduct, the procedure itself, which should be involved, directly the need for a certain investigative (search) action to detect a criminal offense and expose the perpetrators.

It has been proved that violation of convention obligations during a separate investigative (search) action directly distorts the whole process of proving, forming the evidence base in criminal proceedings, and further - examination of evidence during the trial and their evaluation by the court. Obtaining evidence in violation of human rights deprives them of the criterion of admissibility and makes it impossible to use to prove or disprove the circumstances relevant to criminal proceedings.

The procedural regulation of investigative (search) actions in the dwelling or other possession of the person, their grounds, influence on the formation of the evidence base and solving the problems of criminal proceedings are analyzed. Emphasis is placed on the inadmissibility of both complicating the procedure of conducting investigative (search) actions and weakening the guarantees of the rights and legitimate interests of participants in the investigative action.

Requirements for conducting investigative (search) actions in a person's dwelling are generalized and systematized. The general requirements for conducting I(S)A in housing include: entering information about a criminal offense into the Unified Register of Pre-trial Investigations; the existence of grounds for this decision (adequacy of information indicating the possibility of achieving its goal); observance of the procedure established by law for making a decision on holding a certain I(S)A, as well as during its holding; affiliation of the subject of the investigation (investigator or prosecutor); clarification and provision of rights and responsibilities of persons participating in it and the procedural procedure for conducting I(S)A; ban on conducting I(S)A at night, except in emergencies; ensuring the presence during the I(S)A of persons whose rights and legitimate interests may be restricted or violated; providing state coercion; proper procedural fixation of the course and results of I(S)A.

The special requirements for conducting I(S)A in a person's home include the following: the specific purpose of the event; the peculiarity of the details of the petition of the investigator or prosecutor to conduct the I(S)A, as well as the decision of the investigating judge on the permission to conduct it; the procedure for entering a person's home or other property (decision of the investigating judge, voluntary consent, urgent cases); the term of consideration by the investigating judge of the petition for conducting the I(S)A and the closed court session; the obligation of the investigator or prosecutor to participate in the consideration of the relevant request by the investigating judge; temporary restriction of the validity of the decision of the investigating judge to conduct the I(S)A; quantitative restriction of the right to enter a person's home or other property; features of participation of other persons during carrying out I(S)A; features of declaring inadmissible the evidence obtained during the execution of the decision on permission to enter the home or other property of a person (in connection with the inadmissibility of a lawyer; failure to conduct a full technical recording of the court hearing in case of refusal of the prosecutor to approve the request of the investigator or the refusal of the investigating judge to satisfy the request to conduct a I(S)A

The stages of decision-making and search of a dwelling or other possession of a person are separated and investigated, which include: making a procedural decision by an investigator to conduct a search and make a corresponding request and provide him with sufficient substantiation of the materials of the pre-trial investigation; obtaining the consent of the prosecutor to petition the investigating judge with a request for a search; procedural consolidation of the obtained permission by the investigating judge; search in accordance with the requirements of the CCP of Ukraine; registration of the results of the conducted search in the form of a protocol. The problematic issues of granting voluntary consent for penetration into the dwelling or other possession of the person, simplified procedure of conducting investigative (search) actions in case of consent of one of the owners of the dwelling for its conduct are analyzed.

Attention is drawn to the materiality of the restriction of a person's

constitutional rights during the conduct of such an unlawful investigative action as a survey of publicly inaccessible places, housing or other possession and its non-compliance with the normative content of the current criminal procedural legislation.

The questions of the nature and content of the activity of participants of criminal proceedings who conduct investigative (search) actions in a dwelling or other possession of a person or who are involved in their conduct are investigated, their classification is carried out. The role and importance of the investigator, the prosecutor in ensuring the full realization of a person's constitutional rights during the conduct of a search, inspection, investigative experiment and other investigative (search) actions, as well as improvement of procedural guarantees, were emphasized.

It has been proven that conducting an investigative (search) action in a person's home is a complex and time-consuming process, the effectiveness of which directly depends on the correct determination of the composition of its participants and the distribution of their responsibilities. In this regard, the investigator, the prosecutor has the right to invite specialists to participate in the relevant investigative (search) action. A specialist with special knowledge is involved in the investigative (search) action in the person's home, in the manner prescribed by criminal procedure law, if necessary, to open housing, other premises in case of refusal of the owner or in his absence, in case of similar items on explosive devices, or substances similar to explosives, to assist in the detection, securing and removal of things and documents, providing direct technical assistance (drawing up diagrams, plans, drawings, photographs, etc.), explaining the properties and features of detected objects, conducting preliminary investigation of the detected objects, providing the investigator with advice on the proper handling of the detected objects, assistance in finding the hiding places, the correct description in the protocol of the seized objects, etc.

Involvement of forensic specialists, toxicologists, pharmacists, etc. significantly reduces the time of the investigative (search) action, increases its effectiveness and efficiency.

Procedural and non-procedural forms of interaction between investigators and operatives during the I(S)A in housing are singled out. The rights and responsibilities of the participants of the investigative (search) during the relevant procedural actions are summarized.

The problematic aspects of the interaction between the investigator and the staff of the operational unit during the search of a person's dwelling are separated. It summarizes the rights and obligations of the suspect, the victim, which should be explained to him or her by the investigator or the prosecutor when conducting investigative (search) actions in his / her home or other possession.

On the basis of the analysis of the criminal procedural legislation of Ukraine, such important and integral conditions of conducting investigative (search) actions in a dwelling or other possession of a person as legality, validity, expediency, effectiveness, and their components have been investigated. The relation between legality and expediency in criminal proceedings is analyzed. The reasons for the abuse of the employees of the bodies of investigative bodies in carrying out investigative (search) actions in the dwelling or other possession of the person, their subjective and objective factors, are singled out.

Procedural violations in carrying out relevant investigative actions according to such criteria as: violation of the law by the investigator in drawing up a petition for conducting investigative (search) action in the dwelling; violations permissible by the investigating judge in considering and resolving requests for investigative (search) actions in the dwelling; violation of procedural procedure for conducting investigative (search) actions in the dwelling; violation of the procedure of registration of the course and the results of investigative (search) action in the home.

Functional purpose of the mechanism of ensuring constitutional human rights in conducting investigative (search) actions in a dwelling or other possession of a

person is investigated and its structure is distinguished. Based on the analysis of scientific sources, the definition of the concept of ensuring the constitutional rights of a person during conducting investigative (search) actions in a dwelling or other possession of a person is given. It is concluded that the mechanism for ensuring constitutional rights has a static and dynamic structure. Static reveals the internal structure of this mechanism, its individual elements in unity, and dynamic reveals the interdependent functioning of all structural elements, each of which has its functional purpose, in order to create optimal legal conditions for the fullest use of human social benefits.

Taking into account the analysis of the criminal procedural legislation of Ukraine, the elements of the static structure of the mechanism of ensuring the constitutional rights of a person in conducting investigative (search) actions in dwelling, such as: the regulatory framework; bodies of authority, which ensure the implementation of the applicable procedural rules for the protection and protection of the rights of the persons in which they are held or who are involved in the relevant actions; objects (subjective rights, as well as the interests protected by law, of persons who are held or involved in the conduct of investigative (search) actions in dwelling); the procedure for the realization, protection and protection of a person's constitutional rights when conducting investigative (search) actions in dwelling.

It is proved that the system of procedural guarantees of the rights and legitimate interests of the participants of the investigative (investigative) action assists the investigator, prosecutor, investigating judge and defence attorney in determining the greatest values, benefits and interests of the person to be protected by the state and law. in which the specified bodies and persons are obliged to carry out the functions assigned to them concerning certain participants of investigative action. It is concluded that the procedural guarantees during the investigative (search) actions in housing should be divided into those that are implemented in the activities of government entities, and guarantees that are implemented in the activities of other participants I(S)A.

The types of liability for violation of the law and causing damage during the investigative (search) action in the person's home are determined. It is noted that violation of the rules of criminal procedural law or failure to perform procedural duties by a participant in the investigative (search) action mainly constitute a criminal procedural offense.

The peculiarities of the prosecutor's supervisory activity in the course of conducting investigative (search) actions in the dwelling are investigated, his powers are distinguished, the main criteria for evaluating the effectiveness of the prosecutor's supervision over the observance of the laws in the activities of investigative bodies during the conduct of investigative actions. The algorithm of the prosecutor's actions is analyzed both during the supervision of the legality and expediency of the investigative (search) actions in the dwelling, as well as during the supervision of their conduct, including those carried out in urgent cases without the consent of the investigating judge or in the absence of the voluntary consent of home penetration.

The emphasis is placed on the special importance of controlling the legitimacy of interference with the exercise of individual constitutional rights during investigative (search) and unspoken investigative (search) actions in the home and control over ensuring their protection by the investigating judge. The algorithm of actions of the investigating judge to check the grounds for penetration into the dwelling or other possession of the person, carrying out unspoken investigative (search) actions in the dwelling has been determined. The reasons for the refusal of the investigating judge to satisfy the investigator's requests for conducting investigative (search) actions in the home are generalized.

The procedural status of defense counsel in conducting investigative (search) actions in the dwelling is analyzed. It is concluded that the issue of his admission to participation in investigative actions in the dwelling is solved depending on the type of investigative action and the procedural status of the person in the dwelling where the particular investigative action is conducted. Taking into account procedural strategies, defining tasks and ways of achieving them at separate stages

of investigative (investigative) action in the dwelling, the opportunities (powers) of defense lawyer at the initial stage of such action, the stage of conducting and at the final stage are singled out. The forms of protest response of defense counsel to decisions, actions, inaction of the prosecution party during investigative (search) actions in the dwelling are analyzed.

It is determined that the most common form of statement by a defense attorney during an investigative (search) action in a home is a request, for example, to declare inadmissible evidence collected as a result of a search based on a decision of an investigating judge, which contradicts the law; on recognizing the results of the investigative (search) action as inadmissible evidence in case of failure to notify the investigator, prosecutor of the investigative (search) action with the participation of the suspect, if the defense counsel filed a petition, which violated the person's rights to defense, etc.

It is proved that the procedural activity of a lawyer during the investigative (search) action in the home helps to ensure compliance with the requirements of criminal procedure legislation on the procedure for conducting and improving the effectiveness of the results of both investigative (search) actions and pre-trial investigation in general. His activity, qualification, practical experience can positively influence the general tactics and methods of conducting individual investigative (search) actions, as well as ensuring the implementation of the tasks of criminal proceedings in terms of a full and impartial pre-trial investigation.

A number of theoretical provisions, conclusions and practical recommendations have been formulated aimed at improving the norms of national legislation on criminal procedural mechanism for ensuring the constitutional rights of a person while conducting investigative (search) actions in his home.

Keywords: *criminal proceedings, pre-trial investigation, constitutional rights, investigative (search) actions, dwelling, other possession, investigator, prosecutor.*

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА

Список публікацій здобувача, в яких опубліковано основні результати дисертації

1. Тарасюк С. М. Проблемні питання регламентації провадження в житлі чи іншому володінні особи слідчих (розшукових) дій. *KELM*. 2019. № 2 (26). С. 280–296.
2. Тарасюк С. М. Дотримання конституційного права особи на недоторканність її житла та іншого володіння під час проведення слідчих (розшукових) дій: реальність чи ілюзія. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2019. № 58. Т. 2. С. 160–164.
3. Тарасюк С. М. Конституційні права як інструмент захисту особи під час проведення в її житлі слідчих (розшукових) дій. *Право і суспільство*. № 5. Ч. 2. 2019. С. 154–161.
4. Тарасюк С. М. Співвідношення конституційних прав на невтручання в приватне життя та недоторканність права власності при проведенні слідчих (розшукових) дій у житлі чи іншому володінні особи. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. Випуск 3. Т 2. С. 215–221.
5. Тарасюк С. М. Роль учасників кримінального провадження у проведенні слідчих (розшукових) дій у житлі чи іншому володінні особи: теорія та практика. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2019. № 41. Т. 2. С. 123-127.
6. Тарасюк С. М. Особливості процесуального механізму забезпечення прав особи під час проведення обшуку в її житлі чи іншому володінні. *Приватне та публічне право*. 2020. № 1. С. 105-109.
7. Тарасюк С. М. Проблеми дотримання законності при проведенні слідчих (розшукових) дій у житлі чи іншому володінні особи. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2020. № 1. С. 125-129.

*Список публікацій здобувача, які засвідчують апробацію
матеріалів дисертації*

8. Тарасюк С. М. Верховенство права та законність у кримінальному провадженні. *Український правовий вимір: пошук відповідей на глобальні міжнародні виклики* : міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 17 травня 2019 р.), Ун-т митної справи та фінансів, 2019. С. 142–143.

9. Тарасюк С. М. Роль прокурора у дотриманні конституційних прав під час проведення обшуку житла чи іншого володіння особи. *Захист прав людини: міжнародний та вітчизняний досвід* : міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 16 травня 2019 р.) Нац. акад. прокуратури України, 2019. С. 606–609.

10. Тарасюк С. М. Допустимість обмеження конституційних прав особи при проведенні слідчих (розшукових) дій в житлі чи іншому володінні особи. *Правові реформи в Україні: реалії сьогодення* : міжнар. наук.-практ. конф. (Харків 19, 20 квіт. 2019 р.). Х., 2019. С. 81–83.

11. Тарасюк С. М. Проблемні аспекти допуску захисника-адвоката до участі в проведенні слідчих (розшукових) дій у житлі чи іншому володінні особи. *Міжнародне та національне законодавство: способи удосконалення* : міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро 3, 4 квіт. 2020 р.). Дніпро, 2020. С. 204–208.